det kvindelige i vort Folk maatte sejre i vore politiske Kampe, eller maaske snarere blive vaagent for, hvad Kampen gælder ogsaa indenfor vort Lands Grænser: Være vaagne paa Valgdagen, naar der paa den ene Side staar Militarismens Mænd, der vil bruge vore sidste Øre til at bygge Fæstninger for, medens Fattigmands Barn i Vuggen græder for Brød, og paa den anden Side Menneskerettighedernes Kandidat, der vil Fred, Kultur og Bevarelse af Natur og Menneskeliv.

Bjørnstjerne Bjørnsons Digt stemmer til Alvor og Arbejde for at vække Kvinderne og samle baade Mænd og Kvinder til Kamp for *Freden*.

Folkebladets Julenumer, som faas gennem Lehman & Stage, indeholder foruden dette mægtige Digt nydelige Billeder og interessante Fortællinger.

Johanne Meyer.

Som man gifter sig.

Ægteskaber sluttes i Himlen — ja saamænd, — men saa har Himlen Filialer rundt omkring, paa Baller, Danseboder, Theatre, Gader og Stræder.

Hvorfor gifter man sig? Af hundrede Grunde. Fordi man skal have en Forsørger, fordi man elsker, fordi man elskes, fordi andre vil have det, fordi man selv finder det rigtigt, fordi andre gør det, fordi, fordi .... fordi, hvad skulde man ellers?

Det er netop Sagen; hvad skulde man ellers? Man opdrages dertil, vel at mærke ikke til at *leve* i Ægteskab, men til at tro, at sidder først den glatte Guldring paa ens Finger, saa kommer Ringens Aand og fører en ind i Aladdins fortryllede Have, hvor Blomsterne er Safirer, og Frugterne ædle Stene. — Hvis er saa Skylden, naar man opdager, at alle de funklende rige Skatte, er det bare Glas?

Det er *deres*, der lærer deres Børn, Pigebørnene, at Livets eneste attraaværdige Maal er Ægteskabet. Det hedder ikke: Du skal lære noget, for at Du kan staa paa dine egne Ben, naar Du bliver stor, men det hedder: Se bare at faa dig en Mand. Og den unge Pige, der alt for ofte opdrages indenfor en kinesisk Mur af Fortielse og Fordrejelse, med Vilje holdes borte fra alt, hvad der kan give hendes Tanker Vækst, tror paa sine Kæres Ufejlbarhed uden Kritik. Hun spilder sine bedste Aar med at vente, vente paa det store Lod i Ægteskabets Lotteri.

Mon nogen er tjent med den Slags Opdragelse? Mon Ægtemanden, der faar en Hustru, uvidende om alt, hvad der duer i Livet, uforstaaende selv for sine Pligter over for ham, eller Hustruen, der møder uden Begreb om det Ansvar, hun tager paa sig, opfødt og næret med Illusioner, som intet har tilfælles med det reelle Livs Krav. Visselig ingen af dem. — I Følge deres forskellige Opdragelse, der afføder et hinanden modsat Levesæt, Vaner og Tanker, bliver der en Kløft imellem dem, saa dyb, at Ægteskabet bliver en Mesalliance for begge Parter, større, end nogen Standsforskel kan gøre det.

Men sæt ogsaa, at Ægteskabet er det, det burde være: et Samliv mellem to jævnbyrdige, ligestillede Mennesker; sæt ogsaa, det er Idealet af en Livsform, — *bliver* da alle Kvinder gifte? Paa ingen Maade, kun en Del. Hvad gør da de andre?

De sidder rundt omkring paa deres Hybel som vingestækte Fugle i Bur, elsket af ingen, set ned paa af mange, selv uden Interesse for noget. Trist og ensomt lever de deres indholdsløse Liv, kun optaget af Erindringer fra deres kortvarige Ungdoms gyldne Tid. Kan hænde, de laaner for en Dag eller to Hjemmets Hygge hos en eller anden, ellers er de gemt og glemt ingen bryder sig om, om de kommer eller gaar.

Men det er Synd.

Hvad kan *de* gøre for, at de skød forbi det Maal, der sattes dem som eneste Opgave af dem, der mente dem det bedst? Hvad kan *de* gøre for, at ingen har lært dem at bruge deres Aand og deres Haand? Vel er der mange, hvis seje Energi skaffer dem den Plads, de behøver, men mange fler sidder nytteløse hen. Den Gang, da Fader og Moder faldt fra, og de stod ene, vege uselvstændige i Kampen, der kom, bøjede de Hovedet for Stormen, og Blæsten fejede dem til den store Bunke, der hedder de *gamle Jomfruers* sære Hob.

En klog Gartner støtter i Tide det unge Træ, at det kan staa der kækt og frejdigt igen, naar Uvejret er forbi.

Er da den unge Pige mindre værd end den spirende Plante, og har mon ikke hver eneste en en *herskende Evne*, der kan plejes, støttes, opmuntres og faa Vækst til Gavn og Tilfredshed for hende selv og til Glæde for andre?

Ganske sikkert. Det gælder blot om at søge den og holde den fast, som man vilde gjort, om Pigen havde været en Dreng. Lad hende blive det, hun duer til, intet andet... Ikke klimpre paa Klaver, naar hun har Lyst til at studere, ikke staa ved Komfuren, naar hun har Anlæg for Handel, ikke stirre sig blind paa et Sytøj, naar det er et Friluftsliv, der lokker og drager. Frygt ikke for, at der skal blive for mange om Budet paa Arbejdet, Konkurrencen skal nok skille dem ud, der ikke kan gøre Fyldest.

Saa be'r jeg da for alle de unge, for Døtrene, at det maa være Slut med den Opdragelse, hvis Kvintessens er den at faa en Mand, for det sker ikke, ikke for alle i det mindste. Fortæl dem i Stedet for, at de skal lære noget nyttigt, at de kan blive dygtige Mennesker, ogsaa om de ikke bliver Hustruer og Mødre. . . Svært er det altid at leve, hvorfor gøre det dobbelt vanskeligt for dem, der blev Kvinder?

Fru Rosalie.

Skal vi tillade vore Børn at læse Aviser?

Det er ikke sjældent, at Mødre har henvendt sig til mig med det Spørgsmaal, og uden at tillægge mine Ord en større Avtoritet, kunde mine Tanker om den Sag maaske fremkalde Tanke- og Ordskifte iblandt andre Kvinder af Kvindebladet „Hvad vi vil"s Læsere, og jeg tager derfor ikke i Betænkning at fremsætte dem.

Naar vi i Stedet for at stille Spørgsmaalet: „Skal vi tillade vore Børn at læse Aviser?" vil spørge: „Er det gavnligt for vore Børn at læse Aviser?" saa kunde det maaske besvares i en Haandevending, især hvis vi tilføjede Pædagogen Herman Triers Ord: „Al Læsning, der kan forkvakle Barnets friske Livsglæde, alt, hvad der kan gøre dets Følelse usund, mørkeræd og lamme dets Vilje, maa strengt banlyses;" thi er ikke de fleste Dagblade hovedsagelig en Beretning om Ulykker, Strid og stygge Forhold, kriminelle Forbrydelser og mange usande Overdrivelser med kun meget lidt aandelig Føde, i alt Fald for Børnene og de unge. Dog, saa let kommer vi ikke gennem Spørgsmaalet.

Vi maa først klare, hvilken Størrelse af Børn, der kan komme i Betragtning.

Smaa Børn, for hvem Vanskeligheden ved den mekaniske Færdighed i Læsningen endnu ikke er overvunden, falder slet ikke paa at søge Avislæsning, for disse behøver vi derfor ikke at frygte, men her er Tale om 10—14 Aars Børn, som ved at se Forældre med stor Interesse læse Bladene og høre dem indbyrdes tale derom, ogsaa ganske naturligt kommer til at tillægge disse Blade, som kan sætte Faders og Moders Sind i Bevægelse, en stor Værdi, og de føler derfor Trang til selv at læse i disse, da det er en almindelig Kendsgerning, at Børn tager meget mere efter, hvad de hører Fader og Moder gøre, end hvad der bliver sagt til dem, at de selv skal gøre.

Da nu i Almindelighed de fleste ledende Artikler i Bladene ligger langt over Børnenes Evner og den Verden, de bevæger sig i, saa bliver Følgen, at det, Børnene i Almindelighed læser og begærligt sluger, er Smaanotitser, Ulykkestilfælde og en eller anden Artikel med pompøse Overskrifter som „Myrdet sit Barn", „Brækket Ben" o. s. v.

Læses der Aviser paa den Maade, da tør vi nok sige, det er ikke gavnligt for Børn at læse Aviser — thi „alt, hvad der kan forkvakle Barnets friske Livsglæde" o. s. v.

Men skal vi forbyde vore Børn at læse Aviser? — *det skal vi ikke, thi det kan vi ikke* — der findes nemlig intet Hjem, hvor der ikke findes et eller andet Blad liggende paa Bordet, det er derfor simpelt hen en Umulighed at forbyde Børnene at læse Bladene, da de selvfølgeligt saa vilde læse dem i Smug.

Men vi skal **lære** *vore Børn at læse Blade, læse dem med den Kritik, som vi selv øver.*

Og hvilke Midler skal vi bruge hertil? Vi skal bruge det Middel at give dem en Modvægt i en saa sund og god moralsk Læsning, at de saa at sige er mætte, førend de tager Bladene. Dersom man har sat saftige, modne, velsmagende Frugter paa Bordet, hvoraf Børnene kan spise saa meget, de vil, saa kan man roligt sætte umodne Stikkelsbær ved Siden af; dem lader de nok ligge.

Det er en Kendsgerning, at ethvert livligt og begavet Barn trænger til Morskabslæsning, og ikke mindst Skolebarnet, der bestandigt skal slide i Lektierne, som tvinger Barnet til et stærkt Hukommelsesarbejde, og Lektierne er saa godt som altid tørre Regler, Aarstal og andet, der kun giver Forstanden Næring, men Barnet, hvis Fantasi